

השבת של רבי נחמן מברסלב

כָּל מַה שֶׁמִּתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שֵׁם הַצְּדִיק יוֹתֵר מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר. (קל"מ ב, סז)
טוב להגיד ולשיר נַחְ נַחְ נַחְ נַחְ נַחְ מִאוֹמֵן לזכות לכל הישועות

לששת ימי החל, ועל ידי זה מקדשין ששת ימי המעשה בקדשת שבת, ועל ידי זה מבררין ומזככין כל הל"ט מלאכות מזהמת הנחש, מבחינת ל"ט קללות, וזוכין על ידי זה שיהיה כל הל"ט מלאכות בבחינת מלאכת המשכן, ואז הל"ט מלאכות הם בבחינת ט"ל אורות, בחינת הארת הרצון, בחינת טללי רצון, כי זוכין לקבל הארת הרצון משבת לששת ימי המעשה. ואזי כשזוכין לעשות כל המשא ומתן והמלאכות בבחינה זו, אזי אף על פי שעושה משא ומתן ומלאכה, אינו נחשב בשם עשייה כלל, רק בחינת המלאכה נעשית מאליה, כמו שכתוב במשכן: "הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן", "תִּיעֶשֶׂה הַמְנוּרָה", וכן אצל בית המקדש נאמר: "והבית בהבנתו", כי כל מלאכת המשכן ובית המקדש הייתה נעשית מאליה, רק שהם היו מכוונים ברצונם לעשות המלאכה, והמלאכה הייתה עולה בידם מאליה. וזה בחינת: "ששת ימים תַּעֲשֶׂה מַלְאכָה וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת יַתְעַשֶׂה דִּיקָא, כי על ידי שבת זוכין שתהיה המלאכה נעשית מאליה, כי עיקר קיום של ששת ימי המעשה ושל כל המלאכות הנעשין בהם, הכל הוא רק על ידי שביתה ומנוחה של שבת, שהוא בחינת הארת הרצון שמאיר בשבת. ובבחינה זו צריך האדם לעשות כל המלאכות ומשא ומתן שלו שבששת ימי המעשה, היינו לידע ולהאמין באמת שהוא אינו עושה כלל, רק הכל בכח ה', שעל זה הזהירה התורה שלא לומר, חס ושלום, "כחיי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וכו'", כי הידיים הם כלי המעשה של כל הל"ט מלאכות, ואי אפשר להידיים להמשיך הפרנסה על ידי הל"ט מלאכות, כי אם על ידי שמקבלין ומתברכין מבחינת הידיים שיש בים החכמה, שמשם עיקר הפרנסה, בבחינת "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", כי שם מאיר הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת. וכשזוכין לזה, אזי באמת גם בששת ימי החל אין צריכין לעשות שום עבדא ושום מלאכה כלל, כי בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתם נעשית על ידי אחרים, כמאמר רבותינו ז"ל, כי אז המלאכה נעשית ברצונו לבד, שהוא רוצה בהמלאכה, ואזי תכף נעשית על ידי אחרים, כמו שכתוב: "וועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'". (לקוטי הלכות - הלכות שבת ג' - אותיות ד' ז' לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה - י"ז)

ותכלת וארגמן ... (שמות כה, ד)
אחר מעשה העגל נצטוו [בני ישראל] על מלאכת המשכן. והדבר תמוה מאד: איך באו ישראל לידי עוון זה אחר קבלת התורה, שזכו אז למדרגה גבוהה ועליונה מאד מאד, להשגת נבואה פנים בפנים וכו', ואיך יבואו אחר כך לידי חטא כזה!! אך הוא על פי הנ"ל, כי בכל פעם שצריכין לעלות מדרגה לדרגה, מתגבר מחדש המדמה שהם הקליפות וכו', ולפעמים כשאין האדם זוכה להתגבר לשבר מחדש כל הקליפות והדמיונות וכו' יוכל לפל מאד, חס ושלום, בעת שצריך לעלות למדרגה השניה. ועל כן אמרו רבותינו ז"ל: אל תאמין בעצמך עד יום מותך וכו'. ומזה נמשך שישראל באו לידי מכשול זה בסוף הארבעים יום שהיו צריכין לעלות למדרגה גבוהה יותר ויותר, ולא השתדלו לשבר מחדש את הכח המדמה, עד שנכשלו.
ואז כשנתרצה ה' יתברך למשה, צוהו על מלאכת המשכן, דהיינו שגלה ה' יתברך למשה העצה איך לזכות לשבר הקליפות והדמיונות שבכל מדרגה ומדרגה שהוא על ידי מלאכת המשכן, שהוא בחינת צדקה נדבת לב, שעל ידי זה מאירין הגוונים עלאין שיש בכסף וזהב וכו', שזהו עיקר בחינת מלאכת המשכן, ששם היו מאירין כל הגוונים הקדושים, שזהו בחינת שלשה עשר דברים שנאמרו במלאכת המשכן שהם: זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן וכו', שהם כלליות כל הגוונים הקדושים, שכלם היו מאירין על ידי מלאכת המשכן, על ידי הצדקה ונדבת לב של כל אחד מישראל. ועל ידי זה זוכין לשבר הקליפות שבכל דרגה ודרגה.

ועל כן היה המשכן הולך עמהם במדבר ממקום למקום, כי בכל פעם היו צריכין לטהר מקום חדש מקליפות כפי המדרגה שהיו צריכים לעלות בכל פעם, שזהו בחינת מסעי בני ישראל במדבר ארבעים שנה, כי באלו המסעות של ישראל כלולים כל העליות של כל ישראל בכל הדורות, מדרגה לדרגה, שבכל עליה ועליה שבכל דרגה צריכין לגלות הגוונים שעל ידי זה מטהרין את המקום והמדרגה מן הקליפות וכו', שזהו בחינת הקמת המשכן שהיו מקימין אותו בכל פעם בכל מסע ומסע, כדי להאיר הגוונים עלאין שהיו מאירין במשכן, שעל ידי זה מטהרין כל המדרגות, שזהו בחינת מסעי בני ישראל כנ"ל.
ועל כן כל המשא ומתן שעושין בקדשה הוא בבחינת מלאכת המשכן, כמו שכתב רבנו ז"ל (בלקוטי תניינא - סימן ד'): כי כשעושין משא ומתן בקדשה, אזי מאירין הגוונים בהממון של המשא ומתן, שזהו בחינת מלאכת המשכן ששם היו מאירין הגוונים, שעל ידי זה מכניעין ומשברין המניעות והדמיונות שבכל מדרגה ומדרגה וכו' כנ"ל, שזהו בחינת טוב תורה עם דרך ארץ וכו' כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות גביית חוב מקרקעות והלכות אפוטיקאי ג' - ו')

שיחות
זו יכולה להחזיר כל העולם לה' יתברך, "אזמרה לאלקי בעודי, ועוד מעט ואין רשעי".
על-כל-פנים זה עניין שאנחנו היינו צריכים להיות עניין אחר מכל העולם, אנחנו עניין אחר. רבנו הקדוש מנקה אותנו מכל הטמאות, מכל העברות, מכל הלכלוכים. אוי איזה עבודה יש לו אתנו, לעסק אתנו, חולים כאלה שלא היינו יכולים להגיע לשום תקון, לשום רפואה, מַיֵּאש. אבל רבנו הקדוש גילה: "אין שום יאוש בעולם כלל!" הוא גילה את זה, "כשאני פה, כשיש לכם אותי - אז אין שום יאוש בעולם כלל. אבל חס-ושלום כשאתם לא מקבלים את זה כמו שצריכים.. אז לא טוב".
ברוך ה', רבנו הקדוש מצא אפילו בתכלית השקר איזה נקדה טובה. הוא אמר שהשקרנים, יש להם נקדה טובה, הם מנהיגים את האנשים שלהם עם פאות.
אבל זה פלא כזה איך הוא יכול לחכם כנגד כל העולם, כנגד כל הגוים, הוא מצחק מַלְכָם. הוא עשה את רבי נתן וכל אנשיו, וכן בכל דור ודור מי שזוכה לגעת טיפה מן הים ברבנו זה נס, נס ופלא. זה אור כזה שכובש כל העולם, הוא מהפך כל העולם, רק השיחה הזו מה שאומר: דוד המלך אמר

" כאו ירצה ר' יתחק.
אני ירצה 66 מ כן " ...

"גדול ה' ומקלל מאד ולגדלתו אין חקר". נו, מה אתם רוצים יותר מזה? ורבנו הקדוש אמר בזה הלשון: "גדול ה' ואין יודעים כלל!" אפילו העניין שלכם - מה שנעשה אתכם, אבל יש עניין שנתהפך הכל לטובה. הוא מחזק אתכם כמו שאתם, "גדול ה' ואין יודעים כלל"; הצדיק הוא יודע...

גם העניין של ראש-השנה במירון, היה בצפת אנשי רבנו, אנשי רבי נתן, כל העולם ידעו שאלו הם חסידי ברסלב, כנראה שהם היו בצפת בראש-השנה. ורבי ישראל הוא מגודל החיות שהיה לו במירון, מהזהר הקדוש, הוא רצה להיות בראש-השנה במירון, אבל רבי שמעון לא אמר שצריכים להיות אצלו על ראש-השנה, "מה אתה בא, אני אמרתי לך לבוא אלי על ראש-השנה: לך למי שאמר לך ללכת אצלו!" זה אמר רק רבנו הקדוש! אוי ווי מה שיש בזה...

אני זכיתי לשמע את הניגון הראשון של ראש-השנה, 'אדירי אגמה', ואני ראיתי מה שזה, זה המפתח של כל הראש-השנה, זה פותח כל השערים, וכן כל התנועות של ראש-השנה, של התפלה, כל המצוות שלנו וכל הגנונים שלנו, מה שהיה בראש-השנה...

הניגון של 'ארשת שפתני' זה היה כמו שהחזן עמד לפני ה' יתברך וטען אתו בהנפים והידיים. והניגון "כי אתה שומע קול שופר, מאזין תרועה ומאזין תרועה..." רבי ישראל זמר את זה בהניגון של "מעין עולם הבא, מעין עולם הבא, יום שבת מנוחה..." הוא זמר את זה עוד הפעם ועוד הפעם, הוא לא היה יכל להפרד מהניגון.

"אוי, כל המתענגים בה יזכו לרב שמחה, מחבלי-משיח..." מה זה חבלי-משיח? כל התאוות וכל הבלי העולם. "פדותנו תצמיח", הוא ביקש מה' יתברך: "רחם, רחם, פדותנו תצמיח".

"פדותנו פדותנו..." הוא לא יכל ללכת הלאה, "ונס יגון ואנחה..." ורבי ישראל זמר את הגנונים האלה והוא טעם בזה טעם כזה מה שכל העולם לא יודעים מחייהם, קדשה כזו... מי ששמע את הניגון נעשה עניין אחר, רק לשמע זה הניגון ששרו בראש-השנה.

עצות ותפילות

(עצות המבוארות - מועדי ה' - פורים, א')

על ידי שמחת פורים במחיאית כפיים ורקודים, היינו על ידי ההתחזקות בימי הפורים בשמחה גדולה ורבה, עד כדי רקודים ומחיאית כפיים, זוכה להמשיך על עצמו קבלת התורה בנגלה ובנסתר, שזוהי הארה נפלאה של מרדכי ואסתר. היינו שזוכה להתעוררות גדולה וחשק עצום לקיים את מצוות התורה שבנגלה, ולהבין באמת ולקיים סודות וחכמות אמיתיות שבתורת הנסתר. עוד זוכה לקיים מצוות ספירת העמר כראוי. גם על ידי שמחת פורים כראוי, זוכה להכניע את קליפת המן-עמלק ימח שמו, היינו התאוות ומידות רעות, שהן מְכַנֵּת קליפת המן-עמלק. ועל ידי שמחת פורים כראוי מתבטלים גאוה ועבודה זרה וכפירות, וזוכה לאמונה גדולה ולחכמה דקדשה, ולחיים ואריכות ימים, ונמתקים ובטלים כל מיני דינים וגזרות רעות מישראל.

... ותעזרני ברחמיך לקיים ולקבל את ימי הפורים בשמחה גדולה, וזוכה שיימשך קדשת הארת פורים, קדשת מרדכי ואסתר, עלינו ועל זרענו ועל כל עמך בית ישראל. וזוכה לקיים כל המצוות הנוהגות בפורים בקדשה ובטהרה ובלב טוב ובשמחה גדולה. ותיתן שמחה בלבנו עד שתתפשט השמחה בידינו ורגלינו, וזוכה אז להמחאת כף ורקודין דקדשה בשמחה גדולה לשמך באמת. (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה י')

סיפור

(התקרבות ר' ישראל אודסר לרבנו ז"ל)

© ... ומאז נוצר הקשר בינינו. כשנטל ידיו אמר [ר' ישראל קארדונר] את הברכה בלי קולות, אבל במתיקות כזו כמודה איש לחברו על הטובה שעשה לו. נתרגשתי מאוד, ור' ישראל הרגיש בהתרגשותי. הוא ראה גם, אצבע ה', שסיבב כך, שברגע הראשון בא אלי, ולכן היה מסור לי בכל לב ונפש. ואף-על-פי שהיה אוהב כל אדם מישראל, אבל הקשר שנוצר בינינו היה חידוש גדול ועצום, ואין לשער את האהבה והאחוה ששררה בינינו. אחרי שאכל ובירך, שאלתי אותו היכן יישן. אמר לי: אישן בבית הכנסת.

© ליוויתי אותו, ומיד כשיצאנו פרצתי בכי. רציתי שירחם עלי ולא יניחני לנפשי. ספרתי לו את כל העניינים וכיצד מצאתי את הספר "השתפכות הנפש" ובקשתי מאת ה' יתברך איש שיקרבי לחסידות ברסלב, ועכשיו רואה אני שתפילותיי נתקבלו וה' יתברך סיבב סיבות נפלאות כאלו שבאתם לכאן, לכן אבקש מכם שתרחמו עלי ואקבל מכם רפואה לנפשי! © כששמע את הדברים, נתרגש עוד יותר. ספרתי לו את נגעי נפשי והוא האזין. אחר כך התחיל הוא לדבר והרגשתי מן הדיבורים שדיבר, ארוכה כזאת והתחדשות כזאת ורפואה כזאת, שמיום שנולדתי לא הרגשתי

כאלה. והוא דיבר עמי על רבנו נחמן ועל ספריו ועל אורו הגדול, שעשוי לרפא את נגעי הלב. וכך הלכנו עד שבאנו לבית הכנסת של חסידי קרלין. לא ידענו היכן המפתח. אחר כך הלכנו לעוד בית כנסת וגם שם היה סגור. והיה בית כנסת שבו היו מתפללים הצדיקים הגדולים, ר' מנדל מוויטפסק זכורנו לברכה ור' אברהם קאליסקר זכורנו לברכה וכו'. בית כנסת זה עמד ליד הים [הכנרת], ובחורף היו המים גואים ונכנסים לתוך בית הכנסת, והושלחנות היו שקועים עד חציים במים. והיו מוציאים את הספרים, ובית הכנסת היה נשאר פתוח ומופקר.

© שינונו נכנסנו לבית כנסת זה, בתוך המים, ועלינו וישבנו על גבי שולחן. ר' ישראל הניח ספריו והטלית ותפילין, והוציא מכיסו נר וגפרורים שהיו עמו תמיד, אף שהדבר היה יקר מציאות עד מאוד. פתח ר' ישראל את הלוקטי מורנו הרב רבי נחמן חלק ב' בסימן ז', תורת כי מרחמים ינהגם. ואף-על-פי שנמצינו בתוך המים והרטיבות, הוא לא הרגיש, אף-על-פי שיש לו יד חולה, ולא אני הרגשתי במים. וכך ישבנו כל הלילה ועסקנו בתורה הזאת, עד הבוקר.

© פתאום שמעתי קול אימי בוכיה וצועקת: היכן בני? ראיתי שגרמתי צרה גדולה, שהרי אם לא מעבדים את הבצק מיד, הוא מתקלקל...

(ספר אבי הנחל א' - מכתב ט')

מכתב

ב"ה, כ' סיון תשי"ח, טבריא.

לכבוד חמדת לבי החושק וצמא לשתות מים חיים נובעים ומתוקים מאד עמך עמך מי ימצאנו, ואין אדם יודע לשאב ממנו, שלום ונעים ה' יזרח עליו לארך ימים, אמן.

תמונת נעם פניו המביע עדינות של אהבת אמת ותמימות מִצִּיר בעמך לבי ועומד לנגד עיני תמיד ואינני שוכח אותו. לדאבוני לא זכיתי לכתוב לו זה זמן רב, כי אני חולה וחלוש כח לא עליך, ועתה הנני מתאמץ לכתוב מה שיזמין ה' לידי.

דע כי דייקא עכשיו בדורותינו אלה נמצא אור חדש כזה העולה על הכל שעדיין לא היה בעולם, המאיר לכל אדם בחשכת אפלתו למצא על-ידו פתח לצאת ממאסר החשך ורשת ההבלים ולהגיע לדרך ישרה.

עיקר הסטמאה והזהמא הוא אמונות כזביות וכפירות, וזה עיקר הגלות. ונתבטלין ונכנעין על-ידי התגלות אלקות שממשיך הצדיק האמת העוסק לקרב גם הרחוקים והנחשים אל ה' יתברך, ועל-ידי זה תבוא הגאולה. יש מנהיגים שנקראים בשם "רבי", ובודאי אינם יכולים להנהיג אפילו את עצמן מכל שכן אחרים, ואף-על-פי כן נוטלין גְדֵלָה לעצמן ורודפים אחר התנשאות להנהיג העולם. צריך כל אחד לראות שלא להסמיך אותם, שלא לתן להם שום תקף ועז, כי הם עצמן אינם חייבים כל-כך, כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג העולם, אך אלו הנותנים להם תקף ועז ונסמכים על-ידם שיהיו נקראים בשם "רבי", הם עתידים לתן דין וחשבון. ועל-ידי זה גוזרין לגרש בני ישראל ממקום הישוב שנתיישבו שם ישראל מכבר, אל מקומות שלא היה שם ישוב מעולם. אבל כשהחכם הראוי לסמיכה נסמך בשם "רבי", על-ידי זה נתקדש האוויר בבחינת אווירא דארץ ישראל, ועל-ידי זה נתקן הכל.

עצות אמיתיות להנצל מבלבול ועקמימיות של זה העולם שמעכם ומבלבל הלב בלי שיעור, צריכין עתה בדורות הללו לחפש ולבקש מספרי רבנו ז"ל ואצל תלמידיו ואצל תלמידי תלמידיו וכו'.

אשרינו שאנו זוכים לידע מבעל הנפלאות אשר כל דבריו ודרכיו התמימים והעמקים שהשאיר לנו יקשה טובה, כִּלְמֵ נפלאים פלאי פלאות עד אין חקר. ונפשי יודעת מאד שאין בכל העולם מי שידע וירגיש נפלאות כאלה, כאשר זכינו אנחנו בעינינו, אשר ילאה הפה לדבר והרעיון להכיל עצם הנפלאות אשר עשה עמנו אדון הנפלאות, לזכות לקבל אורות עצומות ונוראות כאלה מאור האורות וכו' וכו'.

אי אפשר לחיות איזה חיות בעולם כי אם על-פי דברי קדשו של רבנו זכר צדיק וקדוש לברכה, אשר רק ממנו נמשך בחינת המלחא הממתיק מירירתא דעלמא, אשר בלא זה לא היה אפשר לחיות ולהתקיים כלל. אשרינו שאנו זוכים על כל פנים לידע מחיותנו, מי מחיה אותנו ואת כל העולמות כִּלְמֵ, מה שרב העולם אינם זוכים לזה. חזק ואמץ ותגיל ותשיש בישועתו הקדושה אשר זכינו לשאב מים בששון ממעיני הישועה, אשר עדיין לא נפסקו מימיו הקדושים כאשר אנו רואים בחוש שגם עתה נובעים דבריו כמעין הנובע.

המשך יבוא בישועת ה'. בדרישת שלום באהבת אמת.

ישראל דב אודסר

מערכת 054-8429006 או 054-8484486

ד. ת. 27100 ירושלים 91270 / שידוכי מצוה 02-5824048 (13:00-15:00)

דוא"ר: Shabat.Breslev@gmail.com

הורדת-הדפסת עלונים (ארכיון) www.nanach.org/parsha